

Arvoisat Helsingin yliopiston rehtori Jari Niemelä, vararehtori Sari Lindblom ja opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen,

Psykologian opiskelijoiden ainejärjestö Kompleksi r.y. Helsingin yliopistosta ilmaisee huolensa vuonna 2020 toteutettavasta opiskelijavalintauudistuksesta. Pelkäämme uudistuksen heikentävän sisään otettavien opiskelumotivaatiota, lisäävän opiskelun keskeyttämistä ja vaarantavan valmistuvien psykologien ammattiosaamisen.

Psykologian valintakoe Helsingissä, Tampereella ja Turussa on aikaisemmin sisältänyt tilastomatematiikan ja artikkelikokoelmaosuuden. Tilastomatematiikkaan osaan hakija on voinut valmistautua pitkään ennen koetta, ja aiemmat opinnot aiheesta ovat voineet hyödyttää hakijoita — uudistuksessa tästä pyritään eroon. Artikkelikokoelma puolestaan antaa olennaista ensimakua psykologian yliopisto-opintojen kirjallisuudesta. Psykologia on hakupaineala: vuonna 2018 hakijoita oli Helsingin yliopistoon kandiohjelmaan 2025, joista 50 otettiin sisään. Tämän vuoksi hakijoiden luotettava erottelu on erittäin tärkeää etenkin parhaimpien joukossa. Tilastomatematiikan osuus on juuri tässä oleellinen: se kasvattaa valintakokeen erottelukykystä huomattavasti. Tilastomatematiikan vahva painotus valintakokeessa on varmistanut myös sen, että psykologiaa opiskelemaan hyväksytyillä on hyvät tilastomatematiikan taidot, jotka ovat oleellisia opinnoissa pärjäämisessä. Pelkäämme, että ilman tilasto-osaamista suoraan lukiosta sisään pääsevät eivät tiedä, mitä alkavat opiskella, koska psykologian yliopisto-opinnoissa sekä tilastotiede että tieteellisten artikkelien ymmärtäminen painottuvat huomattavasti enemmän kuin lukiossa. Sisään voisi myös päästä hakijoita, joilla ei ole valmiuksia oppia tilastomatematiikkaa tai ymmärtää tieteellistä ajattelumaailmaa vaaditulla tasolla, mikä lisäisi opintojen keskeyttämistä.

Tilastotieteen ymmärtäminen on psykologeille äärimmäisen tärkeää, koska tieteellisen tutkimuksen lisäksi myös psykologiset arviointimenetelmät ja niitä hyödyntävä yksilötutkimus perustuvat tilastolliseen tietoon. Uusimmat tutkintovaatimukset sisältävät tällä hetkellä 45 opintopisteen verran tilastotieteen metodiopintoja, ja psykologian opintoja aloittaessa on tähän asti oletettu tilastotieteen perusteiden hallitseminen. Nämä taidot on opiskeltu pääsykoetta varten. Mikäli pääsykokeesta poistetaan huolellista valmistautumista vaativa materiaali eikä kaikkien hakijoiden ole pakko tehdä pääsykoetta, opiskelijavalintauudistuksen jälkeen sisään päässeiden opiskelijoiden lähtötaso tilastollisten menetelmien osalta on aiempia vuosia matalampi. Näin ollen näille opiskelijoille pitäisi lisätä tilastotieteellisiä metodiopintoja tutkinnon alkuun, mikä tarkoittaa joko tutkinnon pidentämistä tai metodiopintojen karsimista. Tilastotieteen karsiminen tutkinnosta on suoraan pois psykologien ammattiosaamisesta.

Opiskelijavalintauudistuksen tarkoituksena on saada nuoret nopeammin korkeakouluihin ja keventää valintakokeisiin lukemista, mutta todellisuudessa uudistus sotii omia tavoitteitaan vastaan. Jos

ylioppilaskokeita saa uusia rajattomasti, osa lukiolaisista jää korottamaan ylioppilastodistuksen arvosanoja, mikä on vielä hitaampaa kuin yksittäiseen valintakokeeseen lukeminen. Näin ollen uudistus ei vähennä välivuosia vaan päinvastoin viivästyttää opintojen aloittamista entisestään. Lisäksi ylioppilaskirjoitusten painottaminen opiskelijavalinnoissa lisää lukiolaisten paineita valita tuleva opiskelualansa kohtuuttoman aikaisin: ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavat aineet määrittelevät, mihin on mahdollista hakea opiskelemaan. Tämä puolestaan vähentää lukion yleissivistävää tarkoitusta ja kasvattaa lukiolaisten stressiä. Lukion aloittava 15–16-vuotias nuori ei ole valmis tekemään loppuelämäänsä vaikuttavia päätöksiä. Uudistus ei myöskään huomioi millään tavalla ammattikoululaisia, joiden yliopistoon pääseminen vaikeutuu entisestään.

Näin merkittävässä yliopistoa koskevissa päätöksissä on otettava huomioon eri alojen erilaiset vaatimukset ja kuunneltava paremmin myös yliopistolaisia ja varsinkin meitä opiskelijoita. Toivomme, että uudistuksen vaikutuksia seurataan tarkasti yhdessä yliopistoyhteisön kanssa.

Ystävällisin terveisin,

Kompleksi r.y:n puheenjohtajisto ja edunvalvontajaosto,

Hanna Laakso, Milka Nurminen, Maaria Seppälä, Anu Ylijoki, Laila Ketvel ja Karoliina Reijonen

Helsingissä 29.8.2018

